

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI
PRZEDSIĘBIORSTWA WODOCIĄGÓW
I KANALIZACJI
SPÓŁKA Z O.O. W OLSZTYNIE

ZA 2023 ROK**

Olsztyn, luty 2024 r.

SPIS TREŚCI

I.	CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI I ZASOBÓW	3
1.	Podstawowe informacje o Spółce	3
2.	Struktura Władz	4
3.	Obszar oddziaływania	4
II.	PRODUKCJA	5
1.	Produkcja i sprzedaż wody	5
2.	Odbiór ścieków	6
3.	Odbiorcy Spółki	7
4.	Pozostała działalność usługowa	8
III.	ZATRUDNIENIE I DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA	9
IV.	INWESTYCJE I REMONTY	10
V.	INFORMACJA DOTYCZĄCA OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO	11
VI.	INFORMACJA DOTYCZĄCA SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI	13
VII.	SYTUACJA FINANSOWA, MAJĄTKOWA ORAZ PIENIĘŻNA SPÓŁKI	15
1.	Prezentacja wybranych danych finansowych z działalności Spółki z okresu ostatnich 5 lat	15
2.	Zaciągnięte pożyczki i kredyty	15
3.	Poręczenia i gwarancje	17
4.	Sytuacja finansowa Spółki	17
5.	Sytuacja majątkowa Spółki	18
6.	Przepływy pieniężne	20
7.	Wskaźniki ekonomiczne	20
VIII.	SZCZEGÓLNE ZDARZENIA	21
IX.	SKARGI, WNIOSKI, REKLAMACJE I KONTROLE	23
X.	INFORMACJA O PRZEWIDYWANYM ROZWOJU SPÓŁKI	25
XI.	OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ	26
XII.	INNE INFORMACJE	27
XIII.	POZOSTAŁE INFORMACJE WYMAGANE	27

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI I ZASOBÓW

1. Podstawowe informacje o Spółce

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. powstało w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego PWiK w Olsztynie w jednoosobową spółkę Gminy Olsztyn, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Do przekształcenia doszło na podstawie Uchwały XII 148/91 z dnia 25 września 1991 r. Rady Miasta Olsztyna. Akt przekształcenia Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – Akt założycielski Spółki został zawarty w formie aktu notarialnego 30 czerwca 1997 r., rep. A Nr 1924/97, wpis do Rejestru Handlowego 4 sierpnia 1997 r.

Spółka jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Olsztynie VIII Wydział Gospodarczy pod nr KRS: 0000126352. Spółka mieści się w Olsztynie przy ul. Oficerskiej 16 A, 10-218 Olsztyn. Spółka posiada nr REGON: 510620050, NIP: 7390403323.

Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31.12.2023 r. wynosił 156 447 000 złotych i dzielił się na 312 894 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy. Wszystkie udziały należą do Gminy Olsztyn i zostały przez nią objęte. W 2023 roku Zgromadzenie Wspólników nie podejmowało uchwał podwyższających kapitał zakładowy Spółki.

Właścicielem Spółki jest Gmina Olsztyn. Prezydent Olsztyna, jako organ wykonawczy Gminy, pełni funkcję Zgromadzenia Wspólników. Spółka wykonuje zadania użyteczności publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Przedmiotem działalności Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności jest:

- pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36,00,Z);
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (PKD 37,00,Z);
- zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38,11,Z);
- obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38,21,Z);
- wykonywanie badań, pomiarów i analiz chemicznych i biologicznych składu i czystości wody (PKD 71,20,B);
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne (PKD 71,12,Z);
- wytwarzanie energii elektrycznej (PKD 35,11,Z);
- handel energią elektryczną (PKD 35,14,Z).

W ramach powyższej działalności Spółka:

- eksploatuje, konserwuje, remontuje, odtwarza, modernizuje i rozbudowuje urządzenia i obiekty wodociągowo-kanalizacyjne;
- prowadzi rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków;
- wykonuje badania laboratoryjne kontrolujące jakość prowadzonych procesów uzdatniania wody i oczyszczania ścieków oraz stan ścieków odprowadzanych przez zakłady przemysłowe;
- inicjuje realizację programów zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków, opiniuje koncepcje budowy sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych;
- wydaje warunki techniczne budowy sieci i obiektów wodociągowo-kanalizacyjnych oraz przyłączania odbiorców, uzgadnia projekty opracowane na podstawie tych warunków, a także przeprowadza odbiory techniczne tych budowli;
- wykonuje podłączenia obiektów do czynnych sieci wodociągowych;
- planuje, zleca i nadzoruje realizację zadań i zakupów inwestycyjnych oraz zadań remontowych, wykonywanych siłami obcymi dla potrzeb Spółki.

Przedsiębiorstwo świadczy roboty odpłatne związane z podstawową specjalizacją, m.in.:

- wykonuje sieci i przyłącza wodociągowo-kanalizacyjne,
- usuwa awarie na sieciach nie będących w posiadaniu Spółki,
- remontuje pompy i inne urządzenia mechaniczne,
- świadczy usługi transportowo-sprzętowe i laboratoryjne,
- wykonuje zadania obejmujące odprowadzenie wód opadowych i roztopowych.

2. Struktura Władz

Władzami Spółki są: Zgromadzenie Wspólników, Rada Nadzorcza oraz Zarząd.

Rada Nadzorcza

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Rada Nadzorcza Spółki działała w następującym składzie:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej - Edward Tomczyk;
- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej - Mateusz Ryński;
- Sekretarz Rady Nadzorczej - Jarosław Szostek;
- Członek Rady Nadzorczej – Jarosław Kalinowski;
- Członek Rady Nadzorczej – Marcin Politewicz;
- Członek Rady Nadzorczej – Monika Czapska-Domeracka;
- Członek Rady Nadzorczej - Henryk Łańko;
- Członek Rady Nadzorczej – Filip Fijałkowski;
- Członek Rady Nadzorczej – Anna Ulanowska.

Zarząd

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Zarząd Spółki działał w dwuosobowym składzie:

- Prezes Zarządu - Wiesław Pancer;
- Wiceprezes Zarządu – Jarosław Słoma.

Prokurenci

Na dzień 31 grudnia 2023 roku prokurentami Spółki byli:

- Prokurent - Antoni Kujawa;
- Prokurent – Krzysztof Wawrzyniuk;
- Prokurent - Jacek Zyśk.

3. Obszar oddziaływania

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Olsztyn. Głównymi odbiorcami są mieszkańcy Olsztyna, a także instytucje i firmy mające swoje siedziby w granicach administracyjnych gminy.

Uchwała nr XXX/508/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Olsztyn wyznacza aglomerację Olsztyn położoną w województwie warmińsko-mazurskim w powiecie olsztyńskim o równoważnej liczbie mieszkańców 221 662 RLM z oczyszczalnią ścieków w Olsztynie, obejmującą swym zasięgiem miasto Olsztyn oraz miejscowości z terenu Gminy Barczewo: Barczewo, Łęgajny, Wójtowo, Ruszajny, Kapłityny, Nikielkowo, Wróćkowo, Barczewko; miejscowości z terenu Gminy Stawiguda: Ruś, Bartąg, Jaroty; miejscowości z terenu Gminy Purda: Klebark Mały i Ostrzeszewo;

miejsowości z terenu Gminy Dywity: Dywity, Ługwałd, Różnowo, Słupy, Kieźliny, Wadąg, Myki, Zalbki; miejscowości z terenu Gminy Jonkowo: Gutkowo; miejscowości z terenu Gminy Gietrzwałd: Kudypy, Gronity, Naterki, Sząbruk, Unieszewo, Barwiny, Łupstych, Siła, Cegłowo.

Zasoby wody, wielkość ujęć, stan stacji uzdatniania wody, jak również przepustowość oczyszczalni ścieków umożliwiają Przedsiębiorstwu zaspokajanie zgłaszanych potrzeb gmin ościennych w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Spółka systematycznie rozszerza obszar świadczenia usług w wyniku podłączania do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej miejscowości z gmin ościennych.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. Spółka zaopatruje w wodę Nikielkowo, Jonkowo, Ostrzeszewo, Zalbki, Myki, Wadąg, Gietrzwałd oraz Bartąg; odbiera i oczyszcza ścieki z Barczewa, Łęgajń, Wójtowa, Kudyp, Bartąga, Słup, Kieźlin, Wadąga, Zalbek, Myk, Dywit, Jonkowa, Kaplityn, Ostrzeszewska, Klebarka Małego, Szczęsnego, Rusi i Gronit.

Spółka nie posiada konkurentów na lokalnym rynku, na którym działa – naturalny monopol techniczny. Własne ujęcia wody wykorzystują: Miejski Szpital Zespolony, Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, Szpital MSWiA, Szpital Uniwersytecki, Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie i Indykpol.

II. PRODUKCJA

1. Produkcja i sprzedaż wody

W 2023 roku wyprodukowano łącznie 9 869 tys. m³ wody surowej. Jest to o 208,1 tys. m³ więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Woda pochodziła z pięciu ujęć.

tabela 1

Produkcja wody przez poszczególne ujęcia wody (w m³)

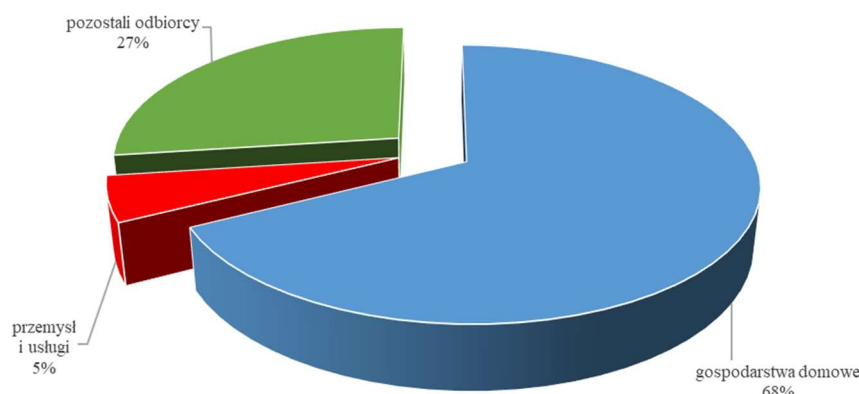
Wyszczególnienie	Ujęcie Wody „Wadąg”	Ujęcie Wody „Zachód”	Ujęcie Wody „Kortowo”	Ujęcie Wody „Jaroty”	Ujęcie Wody „Likusy”
2023 rok	5 627 664	2 904 598	625 475	364 216	347 039
2022 rok	5 260 984	3 106 333	603 580	378 033	311 940
różnica	366 680	- 201 735	21 895	- 13 817	35 099

Źródło: opracowanie własne.

W 2023 roku sprzedaż wody wyniosła 8 045 tys. m³ i była wyższa od sprzedaży w 2022 roku o 196,6 tys. m³, tj. o 2,5%. Różnica między produkcją wody surowej, a sprzedażą wody wynosząca 1 824 tys. m³, to woda pobrana do własnych celów technologicznych, w tym: płukanie filtrów na stacjach uzdatniania wody, wiosenne i jesienne płukanie sieci oraz straty.

Strukturę sprzedaży wody w 2023 roku z podziałem na grupy odbiorców przedstawia wykres 1.

Struktura sprzedaży wody w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne.

Do grupy pozostali odbiorcy przyporządkowuje się: stowarzyszenia, fundacje, związki zawodowe, wyznaniowe, jednostki sfery budżetowej, służbę zdrowia, szkolnictwo oraz gminy ościenne.

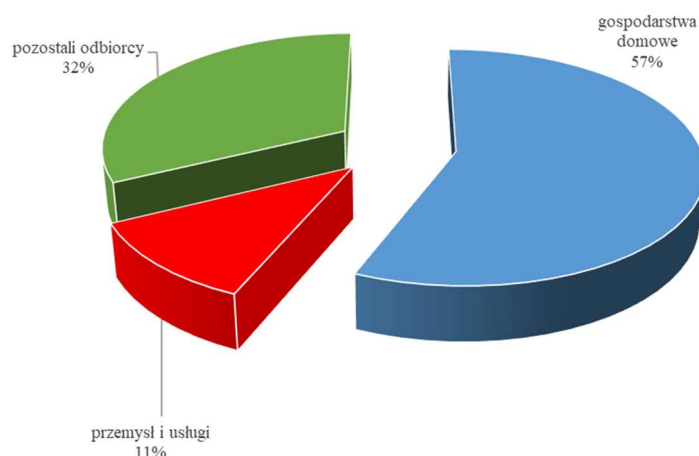
Woda do odbiorców dostarczana była siecią wodociągową. Długość sieci i przyłączy wodociągowych, będących na stanie Spółki na koniec 2023 roku wyniosła 405,59 km. W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieciach i przyłączach wodociągowych:

- usunięto 130 awarii na sieci rozdzielczych i magistralach wodociągowych,
- płukano sieci magistralne w okresie wiosennym i jesiennym,
- wymieniono bądź naprawiono 30 przyłączy wodociągowych,
- wymieniono bądź naprawiono 84 zasuwy liniowe,
- usprawniono bądź naprawiono 109 szt. armatury (zasuw domowych, nawiertek),
- wymieniono bądź naprawiono 32 hydranty ppoż.,
- wymieniono bądź naprawiono 376 skrzynek zasuw,
- wymieniono 2600 szt. wodomierzy głównych, które utraciły ważność legalizacji,
- odebrano i zarejestrowano 134 wodomierze służące do rozliczeń wody zużywanej bezpowrotnie,
- wykonano 723 remonty cząstkowe zmierzające do przywrócenia stanu pierwotnego nawierzchni jezdni, chodników, dróg rowerowych, zatok postojowych oraz terenów zielonych po przeprowadzonych pracach awaryjnych i eksploatacyjnych,
- dokonano przeglądu 110 zasuw i płuczek zlokalizowanych na terenie Olsztyna,
- naprawiono bieżące konstrukcje i elewacje komór, studni wodomierzowych w ilości 13 szt.

2. Odbiór ścieków

W okresie sprawozdawczym odebrano i oczyszczono 9 604,6 tys. m³ ścieków, tj. o 448,9 tys. m³ (4,9%) więcej niż w roku ubiegłym. Udział poszczególnych grup w ramach usługi odbioru ścieków przedstawia wykres 2.

Struktura odbioru ścieków w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne.

Do grupy pozostali odbiorcy, podobnie jak w przypadku odbiorców wody, przyporządkowuje się: stowarzyszenia, fundacje, związki zawodowe, wyznaniowe, jednostki sfery budżetowej, służbę zdrowia, szkolnictwo oraz gminy ościenne.

Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie Spółki na koniec 2023 roku wyniosła 387 km. W roku sprawozdawczym zostały wybudowane sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Wilczyńskiego, Pstrowskiego, Kmicica, Kresowej, Bydgoskiej, Pływackiej, Leśnej, Żurawiej, Antonowicza, Zbożowej, Kordeckiego, Piwnika o łącznej długości 3 600 m.

W celu utrzymania w pełnej sprawności eksploatacyjnej sieci wykonano:

- czyszczenia sieci kanalizacji sanitarnej - przy pomocy specjalistycznych samochodów oczyszczono 35 km sieci;
- prace konserwacyjne:
  - wykonano 52 remonty studni i regulacji włączów;
  - dokonano 230 przeglądów i czyszczenia ręcznego studni sanitarnych;
  - dokonano przeglądu stanu technicznego kanałów kamerą TV przy współpracy z czyszczącym samochodem SCK w ilości 14,4 km;
  - wykonano 123 punktowe remonty rur metodami bezwykopowymi;
- prace przeglądowe: dokonano 70 odbiorów wstępnych nowo wybudowanych sieci i przyłączy;
- sprawdzono 1 582 podłączenia deszczowe do sieci sanitarnej.

3. Odbiorcy Spółki

Na dzień 31.12.2023 r. Spółka rozliczała następujące ilości wodomierzy głównych wraz z podlicznikami:

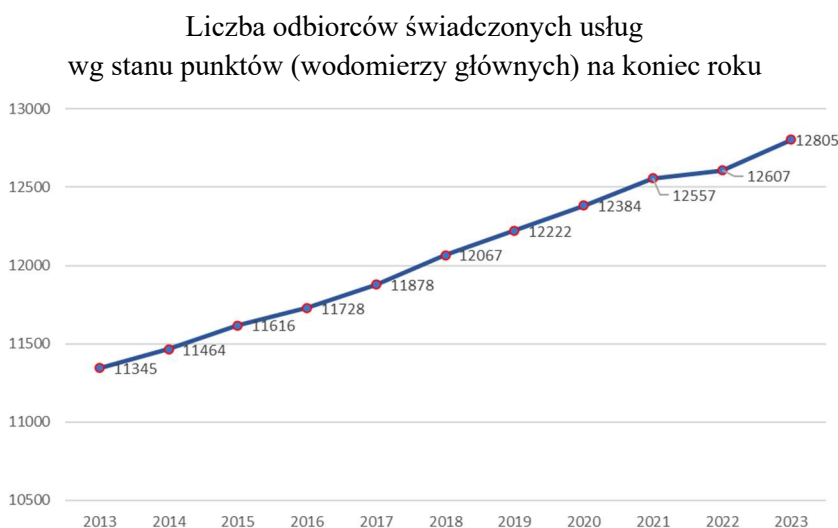
- gospodarstwa domowe 11 221 (z tego: budynki jednorodzinne to 8 504 i budynki wielorodzinne to 2 717);
- przemysł i usługi: 203;
- pozostali odbiorcy: 4 842, w tym odbiorcy gminni to 42 punkty rozliczeń (wodomierzy, przepływomierzy).

Ilość odprowadzonych ścieków zasadniczo jest ustalana na podstawie zużycia wody. Wyjątkiem są wielkości odprowadzanych ścieków z gmin sąsiednich oraz niektórych przedsiębiorstw, ustalane zgodnie ze wskazaniem innych urządzeń pomiarowych.

Spółka funkcjonując w granicach aglomeracji olsztyńskiej dostarcza wodę i odprowadza ścieki na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z gminami ościennymi, w których określone są wzajemne prawa i obowiązki stron. W związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego w sąsiednich gminach, przy granicy z Gminą Olsztyn, uregulowanie wzajemnych stosunków pomiędzy Gminą Olsztyn a gminami ościennymi w formie umów cywilnoprawnych może okazać się niewystarczające. Biorąc pod uwagę zadania każdej z gmin, zgodnie z art. 3 u.z.z.w., w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków mogą być one wykonywane i uregulowane pomiędzy zainteresowanymi gminami w formie związku międzygminnego lub powierzone wskazanej gminie w porozumieniu międzygminnym. Dla prawidłowości dokonywanych rozliczeń Spółka dokonała zastępczego montażu urządzeń pomiarowych na granicy z gminami: Barczewo, Gietrzwałd, Jonkowo i Stawiguda. Niewywiązanie się z obowiązujących umów doprowadziło do sporu sądowego.

Liczba odbiorców wody liczona wg stanu punktów (wodomierzy głównych) na koniec 2023 roku wynosiła 12 805 i zwiększyła się w ciągu roku o 198 odbiorców, tj. 1,6%.

wykras 3

Źródło: opracowanie własne.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat nastąpił przyrost liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych o 1 460 tj. o 12,9%.

W 2023 roku okolicznym gminom dostarczono 506,2 tys. m³ wody, co stanowiło 6,3% całkowitej sprzedaży wody oraz odebrano 1 760,3 tys. m³ ścieków (18,3% ścieków) na łączną kwotę 16 935,4 tys. zł.

4. Pozostała działalność usługowa

Spółka prowadzi również działalność w zakresie usług: eksploatacji sieci, odbioru sieci, wodomierzowych, laboratoryjnych oraz pozostałych (m.in.. dostaw wody pitnej, transportowych, wykonywanych sprzętem specjalistycznym, geodezyjnych).

W 2023 roku, akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji laboratorium Spółki, wykonało badania na potrzeby własne oraz na zlecenie klientów zewnętrznych w zakresie:

- badań mikrobiologicznych wody: 4860 próbek (w tym: 3 111 - Spółka, 1 749 - klient zewnętrzny);
- badań fizykochemicznych wody: 3 096 próbek (w tym: 2 440 - Spółka, 656 - klient zewnętrzny);
- badań fizykochemicznych ścieków, osadów ściekowych i biogazu: 482 próbek ścieków (w tym: 361 - Spółka, 121 - klient zewnętrzny); 955 próbek osadów ściekowych i 660 próbek biogazu na potrzeby Spółki.

W 2023 r. Dział Techniczny wydał 676 warunków technicznych, dokonał 416 uzgodnień dokumentacji technicznej oraz 138 odbiorów technicznych końcowych.

Przychody z robót odpłatnych i działalności pomocniczej w zakresie wykonywania sieci i przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych, usług transportowo-sprzętowych i laboratoryjnych w 2023 roku wyniosły 1 671,5 tys. zł.

Zgodnie z umową nr IM.272.54.2021 z dnia 20.05.2021 r. Spółka świadczy usługi związane z:

- odbieraniem wód opadowych i roztopowych w sposób ciągły,
- wykonywaniem napraw, konserwacji i usuwania awarii sieci kanalizacji deszczowej,
- podejmowaniem technicznie dostępnych działań w celu usunięcia zagrożenia wystąpienia awarii kanalizacji deszczowej.

W wyniku realizacji zapisów umowy Spółka uzyskała przychód w wysokości 2 030,7 tys. zł.

III. ZATRUDNIENIE I DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

W 2023 roku średnioroczne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 461,69 etatów i w stosunku do roku 2022 zmniejszyło się o 1,49 etatu, tj. o 0,32 %.

Na dzień 31.12.2023 r. Spółka zatrudniała ogółem 467 osób (466 et.), z tego 112 kobiet i 355 mężczyzn.

W 2023 roku przyjęto do pracy 25 osób, z tego: 18 pracowników zatrudniono na stanowiskach produkcyjnych i 7 pracowników zatrudniono na stanowiskach nieprodukcyjnych. Z pracy odeszło 16 pracowników. Średni staż pracy pracowników Spółki ogółem wynosi 27 lat, średni staż pracy w Spółce 18 lat. Średni wiek załogi to 49,2 lata.

tabela 2

Struktura zatrudnienia wg wykształcenia (w %)

Wykształcenie	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
podstawowe	6,1	6,0	6,1	6,0
zasadnicze zawodowe	25,1	24,7	24,3	23,1
średnie	32,5	32,3	31,2	33,0
wyższe	36,3	37,0	38,4	37,9

Źródło: opracowanie własne.

W strukturze zatrudnienia, z uwagi na specyfikę działalności Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych największy udział (70,9 %) stanowili pracownicy z wykształceniem średnim i wyższym.

Zarząd Spółki stwarza pracownikom możliwości rozwoju poprzez popieranie różnego rodzaju form kształcenia i doskonalenia, udzielając w tym zakresie pomocy finansowej. W 2023 roku Spółka kontynuowała programy szkoleniowe umożliwiające pracownikom rozwój poprzez podnoszenie kwalifikacji. Koszt szkoleń wyniósł 197 214,00 zł. Szkolenia odbywały się w formie stacjonarnej lub on-line.

W 2023 roku siedmiu pracowników podwyższało kwalifikacje zawodowe na wyższych uczelniach - studiach I-szego i II-giego stopnia oraz studiach podyplomowych. Wszyscy powyżsi pracownicy posiadają zawarte z pracodawcą umowy na podwyższanie kwalifikacji zawodowych. Wybrany przez pracownika kierunek nauki musi być zgodny z potrzebami merytorycznymi pracodawcy i jest z nim wcześniej uzgadniany. Koszt czesnego wyniósł 22 773,00 zł.

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2023 r. wyniósł 1 028 193,07 zł i obciążył koszty Spółki. Środki z Funduszu przeznaczane są na cele socjalno-bytowe pracowników i członków ich rodzin oraz byłych pracowników – emerytów i rencistów. Szczegółowe cele określone są w rocznym Preliminarzu wydatków uzgadnianym z Zarządami Związków Zawodowych.

W ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej, oprócz badań wstępnych, okresowych i kontrolnych, wszyscy pracownicy Spółki mają możliwość wykonania przesiewowych badań nowotworowych, a w okresie jesiennym zaszczepienia się przeciwko grypie. Pracownikom zatrudnionym na stanowiskach powodujących narażenie na działanie szkodliwych czynników, np. prace przy usuwaniu nieczystości komunalnych, prace ze szkodliwym czynnikiem biologicznym lub w kontakcie z glebą, Spółka zapewnia szczepienia ochronne przeciwko: tężcowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, durowi brzuszemu i kleszczowemu zapaleniu mózgu. Wykazy stanowisk pracy oraz zasady szczepień uregulowane są w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy.

IV. INWESTYCJE I REMONTY

W 2023 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 11 287,63 tys. zł, na planowane 11 991,00 tys. zł. W stosunku do 2022 roku były one niższe o 8 842,57 tys. zł, tj. o 56%.

Prowadzona przez Spółkę w 2023 roku działalność inwestycyjna została ograniczona głównie do modernizacji, odtworzenia i remontów istniejących obiektów infrastruktury technicznej i budowlanej w celu zapewnienia prawidłowego ich funkcjonowania. Nakłady inwestycyjne w podziale na poszczególne obiekty przedstawia tabela 3.

tabela 3

Nakłady inwestycyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Urządzenia kanalizacyjne	Urządzenia wodociągowe	Obiekty administracyjno-techniczne	Zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych
2022 rok	10 064,70	4 811,60	2 109,80	3 144,10
2023 rok	6 507,84	542,78	2 872,77	1 364,25
przyrost(+); spadek(-)	-3 556,86	-4 268,82	762,97	-1 779,85

Źródło: opracowanie własne.

Zadania inwestycyjne zakończone w 2023 roku:

Część I. Urządzenia kanalizacyjne

- 1) Modernizacja i rozbudowa przepompowni P-10;
- 2) Odtworzenie przepompowni ścieków P-4 przy ul. Bałtyckiej;

- 3) Modernizacja rurociągów odprowadzających odcieki z separatorów piasku zainstalowanych w hali krat na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków.

Części II. Urządzenia wodociągowe

- 1) Awaryjna wymiana przyłączy wodociągowych;
- 2) Przełączenie sieci wodociągowych DN160 i DN300 zasilających osiedla przy ul. Barcza oraz ul. M. Dąbrowskiej do nowobudowanej magistrali wodociągowej DN500 w ul. Krasickiego;
- 3) Przebudowa sieci wodociągowej śr. 350mm w skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego z Wyszyńskiego;
- 4) Budowa sieci wodociągowej przy ul. Sokolej nr 5,7,9,11;
- 5) Zagospodarowanie terenu przy Stacji Uzdatniania Wody Zachód;
- 6) Modernizacja komór do badania wydajności pomp głębinowych na terenie bazy PWiK - budynek B, warsztat elektryczny.

Część III. Obiekty administracyjno-techniczne

- 1) Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie;
- 2) Modernizacja systemu monitoringu procesów technologicznych na oczyszczalni ścieków;
- 3) Modernizacja kotłowni oraz systemu automatyki na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna.

Spółka w roku 2023 zakupiła zestawy komputerowe i oprogramowanie (281 985,11 zł), odtworzono środki trwałe, urządzenia, sprzęt i narzędzia (511 180,32 zł), dokonano wykupu sieci od osób trzecich (571 086,16 zł).

W 2023 roku w systemie zleceń wykonano remonty o wartości 116 009,20 zł. Prace ograniczono do niezbędnych remontów obiektów technicznych Spółki.

Zadania remontowe zakończone w 2023 roku:

- 1) Wymiana drzwi w budynku warsztatu RGŚ wraz z oklejeniem okien i wstawieniem wywietrzników - teren Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna,
- 2) Wymiana okna w dyspozytorni spalarni osadów ściekowych na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna.

V. INFORMACJA DOTYCZĄCA OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Spółka eksploatuje na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę pięć ujęć: Wadąg, Zachód, Kortowo, Jaroty i Likusy, z czego największe z nich to ujęcie Wadąg. Ujmowana woda podziemna poddawana jest procesowi dwustopniowej filtracji w celu usunięcia nadmiaru związków żelaza i manganu. Wprowadzana do sieci wodociągowej woda uzdatniona, spełnia wymagania jakościowe zawarte

w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294). Potwierdzeniem spełnienia wszystkich wymogów prawnych jest prowadzony przez PWiK monitoring jakości wody.

W 2023 r. łącznie z pięciu ujęć pobrano i uzdatniono 9 868 992 m³ wody surowej, z czego 9 340 785 m³ zostało wprowadzone do sieci. Z tytułu poboru wód w 2023 r. naliczono opłatę zmienną w wysokości 693 132 zł. Opłata stała wynikająca z warunków określonych w decyzjach na pobór wód wyniosła 94 925 zł (płatna w 4 równych ratach).

Ścieki odprowadzane z Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” w Olsztynie odpowiadają warunkom określonym w pozwoleniu wodnoprawnym obowiązującym od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2025 r. Analizy wykazały, że procent redukcji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Łyna” odprowadzanych do odbiornika wynosił odpowiednio:

- chemiczne zapotrzebowanie na tlen - zmierzony 95,93 %, wymagany decyzją wynosi 75%;
- biologiczne zapotrzebowanie na tlen 5 - zmierzony 99,24%, wymagany decyzją wynosi 90%;
- zawiesina ogólna - zmierzony 98,58%, wymagany decyzją wynosi 90%;
- azot ogólny - zmierzony 86,02%, wymagany decyzją wynosi 70%;
- fosfor ogólny - zmierzony 94%, wymagany decyzją wynosi 80%.

Średnie roczne stężenie azotu ogólnego w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków za 2023 r. wyniosło 14,4 mg N/l, przy dopuszczalnym 10 mg N/l, co spowodowało niespełnienie warunków rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 2 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311).

W zakresie ilości odprowadzanych ścieków warunki decyzji są dotrzymywane. W 2023 r. odprowadzono średnio Qdśr = 29 948,58 m³/d, przy dopuszczalnej ilości Qdśr = 40 000,0 m³/d.

Opłata stała za odprowadzanie ścieków do wód, wynikająca z warunków określonych w decyzji, wynosi 50 695 zł (płatna w 4 równych ratach). Wysokość naliczonej opłaty zmiennej za wprowadzanie ścieków do rzeki Łyny w 2023 r. wyniosła 429 904 zł, natomiast za odprowadzenie wód popłucznych z SUW Karolin do rowu melioracyjnego 822 zł.

Za odprowadzanie wód opadowych naliczono opłatę w wysokości 2 138 zł.

Opłaty za pobór wód oraz wprowadzenie ścieków do wód lub ziemi wnoszą się raz w kwartale do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Opłata zmienna naliczona za usługi wodne za 2023 r. wyniosła 1 125 951 zł (I kw. 279 947 zł, II kw. 300 971 zł, III kw. 268 463 zł i IV kw. 276 570 zł). Łącznie do Wód Polskich w 2023 r. odprowadzono opłaty w kwocie 1 271 719 tys. zł.

W Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie emisja do powietrza odbywa się ze źródeł zorganizowanych, niezorganizowanych oraz procesów spalania paliw w silnikach spalinowych. Źródłami emisji zorganizowanej są: Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów (spalarnia osadów ściekowych) oraz osiem kotłowni zlokalizowanych na terenie obiektów należących do Spółki. Standardy emisyjne dla instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych określone są w pozwoleniu na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza z dnia 22.02.2019 r., znak: OŚ.PŚ.7223.12.2018, wydanej przez Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego, obowiązującej do 21.02.2029 r.

W związku z wyłączeniem w 2023 roku instalacji termicznego przekształcania osadów ściekowych, z powodu niskich cen odbioru osadów przez rolnika, nie wystąpiła opłata za emisję pyłów i gazów do powietrza.

Kotłownie zakładowe eksploatowane są na potrzeby wytworzenia ciepła do centralnego ogrzewania budynków i podgrzewania wody. Naliczona kwota opłaty za emisję substancji do powietrza z emitorów należących do ww. źródeł w 2023 r. wyniosła 3 627,26 zł.

Opłata środowiskowa za emisję z procesów spalania paliw w silnikach spalinowych w 2023 r. wyniosła 2 777,47 zł. Marginalnym zjawiskiem jest emisja niezorganizowana pochodząca z procesów spawania na wolnym powietrzu. Za emisję będącą efektem procesów spawania na wolnym powietrzu w 2023 r. naliczono opłatę środowiskową w wysokości 2,86 zł.

Z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza za 2023 r. naliczono opłatę w wysokości 6 407,59 zł.

Spółka posiada 3 decyzje administracyjne właściwych organów w zakresie gospodarowania odpadami, tj. pozwolenie na wytwarzanie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów w procesie unieszkodliwienia osadów ściekowych poprzez spalanie oraz zezwolenie na przetwarzanie odpadów gleby i ziemi w procesie sortowania.

W ramach gospodarowania wytwarzanymi i przetwarzanymi odpadami, Spółka prowadzi ich ścisłą ewidencję, selektywnie je magazynuje w wydzielonych miejscach, a następnie przekazuje uprawnionym firmom specjalistycznym do odzysku (zazwyczaj odpady inne niż niebezpieczne) lub do unieszkodliwiania (odpady niebezpieczne). Od stycznia 2020 ewidencja odpadów w firmie w całości jest prowadzona w formie elektronicznej w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarowaniu odpadami (BDO).

Największą masę spośród wytwarzanych odpadów stanowią ustabilizowane komunalne osady ściekowe, zaliczane do odpadów innych niż niebezpieczne. Ich produkcja w roku 2023 wynosiła 20 145,056 Mg. Pomimo korzystnego stanu sanitarnego i spełniającego normy składu chemicznego, są to odpady bardzo uciążliwe, ponieważ ze względu na objętość i szereg obwarowań prawno-środowiskowych, ich bezpośrednie przyrodnicze zagospodarowanie wciąż spotyka się z utrudnieniami. W roku 2023 przekazano 7 302,00 Mg osadów do rolniczego zagospodarowania, 10 970,74 Mg osadów przekazano do przetworzenia firmie wybranej w przetargu na zagospodarowanie osadów, zaś 1 872,316 Mg było tymczasowo magazynowane w Komorach Naturalnego Przystosowania Osadu lub/i na utwardzonym placu magazynowym na terenie oczyszczalni.

W roku 2023 przetworzono również 1 444,00 Mg odpadu o kodzie 17 05 04 (Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03), który stanowi głównie ziemia z gruzem pochodząca z wykonywanych remontów sieci wodociągowej. Po przesianiu powstał odpad o kodzie 17 01 07 (Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06) w ilości 135,120 Mg oraz czysta ziemia, którą zagospodarowano.

Odrębnymi procedurami (inventaryzacje, harmonogramy likwidacji, sprawozdania) objęte są wyroby zawierające azbest. Zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest dopuszcza się nie dłużej niż do końca 2032 roku. Spółka realizuje plan likwidacji sieci wykonanych z rur azbestocementowych wg Programu Oczyszczania Kraju na lata 2009-2032. Wewnętrzna ewidencja i harmonogram Przedsiębiorstwa zakłada w najbliższym czasie likwidację ostatnich 228,5 mb. rurociągu zlokalizowanego w ul. Dworcowej. Na to zadanie Spółka wystąpiła do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027 działanie FENIX.02.05 Woda do spożycia.

VI. INFORMACJA DOTYCZĄCA SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI

Spółka deklaruje, że zasady społecznej odpowiedzialności biznesu stanowią fundamentalną część planowania biznesowego i wyznaczają kierunki rozwoju firmy. Odpowiedzialne działanie oznacza traktowanie zarówno kontrahentów, jak i pracowników z zachowaniem szacunku, dbałość o środowisko naturalne oraz interesy lokalnej społeczności. Firma uczestniczy w niewielkich projektach o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej. Działania te służą integracji środowisk, budowaniu platformy wymiany doświadczeń. Wszelkie podejmowane inicjatywy przyczyniają się do umacniania wizerunku Spółki jako instytucji zaangażowanej w rozwój społeczności oraz dbałości o potrzeby klientów.

Zgodnie z §8 pkt 2 ppkt 3 *Umowy Spółki olsztyńskie wodociągi realizują swe cele w szczególności poprzez: promowanie oszczędności wody, racjonalnego gospodarowania wodą i ochrony środowiska za pośrednictwem organizacji kulturalnych, oświatowych, dobroczynnych i sportowych – po uprzednim uzyskaniu opinii Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia. Środki na finansowanie tych przedsięwzięć mogą być ponoszone do wysokości osiągniętych przychodów z robót odpłatnych ujętych w Planie techniczno-ekonomicznym danego roku.*

Dwadzieścia lat temu Spółka wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, który mierzalnymi wskaźnikami pokazuje wyraźny postęp w jakości pracy Przedsiębiorstwa.

Dostępność cenowa – akceptowalność społeczna

Spółka w sposób ciągły bada poziom kosztów ponoszonych przez mieszkańców (łącznie opłaty za dostawę wody i odbiór ścieków) i dba o utrzymywanie go na poziomie zdecydowanie niższym niż próg tzw. dostępności cenowej. Zgodnie z zasadami dostępności cenowej w sektorze wodno-kanalizacyjnym, próg obciążenia mieszkańców opłatami nie powinien przekraczać poziomu 3% dochodu rozporządzalnego na 1 osobę.

Analiza zdolności mieszkańców do ponoszenia opłat, przeprowadzana jest zgodnie z dokumentem Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej „Metodyka zastosowania kryterium dostępności cenowej w projektach inwestycyjnych z dofinansowaniem UE” (opracowano: czerwiec 2023).

Na podstawie historycznych i prognozowanych cen za wodę i ścieki oraz wysokości dochodu rozporządzalnego wylicza się poziom dostępności cenowej dla usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków dla klientów Spółki.

Pomimo prognozowanych wzrostów cen za wodę i ścieki, poziom dostępności cenowej dla mieszkańców Olsztyna w 2023 r. wynosił 1,98% dochodu rozporządzalnego. Świadczy to o zachowaniu poziomu cen akceptowalnego dla odbiorców usług i bardzo niskim obciążeniu konsumentów wzrostem cen za usługi wodno-kanalizacyjne. Spółka tym samym udowadnia, że kieruje się poszanowaniem zasady zapewnienia ochrony odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen i stawek opłat.

VII. SYTUACJA FINANSOWA, MAJĄTKOWA ORAZ PIENIĘŻNA SPÓŁKI

1. Prezentacja wybranych danych finansowych z działalności Spółki z okresu ostatnich 5 lat.

tabela 5

Zestawienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Spółki

Wyszczególnienie	Wykonanie (w zł)				
	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Przychody ze sprzedaży	90 599 011	93 546 862,30	97 766 763,59	107 389 220,58	114 636 139,22
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu w tym:	90 797 417	96 041 283,59	98 618 956,44	118 046 623,16	124 427 636,49
amortyzacja*/	19 293 221	20 182 327,39	20 685 030,08	22 204 599,75	22 456 864,29
Wynik na sprzedaży brutto	-198 406	- 2 494 421,29	- 852 192,85	- 10 657 402,58	- 9 791 497,27
Pozostałe przychody operacyjne	3 531 140	4 454 824,93	4 297 382,30	5 752 131,26	8 074 787,92
Pozostałe koszty operacyjne	1 577 301	836 306,29	925 624,68	1 169 946,18	10 402 971,52
Wynik na działalności operacyjnej	1 755 433	1 124 097,35	2 519 564,77	- 6 075 217,50	- 12 119 680,87
Przychody finansowe	358 960	247 491,80	414 313,04	1 111 416,27	868 108,67
Koszty finansowe	1 535 633	1 298 794,15	2 136 942,18	5 000 298,38	4 628 378,76
Zysk/strata brutto	578 760	72 795,00	796 935,63	- 9 964 099,61	- 15 879 950,96
Zysk/starata netto	249 610	- 99 608,00	622 449,63	- 9 645 559,61	- 15 087 102,96
Aktywa trwałe	304 487 235	337 352 548,65	340 641 983,45	339 244 311,22	329 283 174,49
Aktywa obrotowe	24 162 530	20 272 602,90	26 246 163,94	26 363 451,51	22 125 725,58
Kapitał własny	179 777 590	179 677 982,45	180 300 432,08	170 854 872,47	155 567 769,51
Zobowiązania długoterminowe	73 687 826	82 722 734,15	85 629 779,99	84 343 406,74	85 432 545,24
Zobowiązania krótkoterminowe	20 416 962	21 319 316,81	21 574 541,59	25 066 463,73	19 868 369,48
Rozliczenia międzyokresowe	47 600 083	64 933 689,62	70 619 353,93	75 179 196,29	78 243 282,72

Źródło: opracowanie własne.

2. Zaciągnięte pożyczki i kredyty

PWiK jest stroną dwóch długoterminowych umów pożyczkowych:

- Umowa pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nr 100/2009/Wn14/OW-ki-IS/9 z dnia 03.04.2009 r. (tzw. wrakowa) na dofinansowanie przedsięwzięcia „Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie”. Kwota pożyczki z umowy wynosiła 155 700 000 zł, z czego otrzymano zgodnie z Aneksem nr 1/318 z dnia 11.1.2011 r. 95 879 694,47 zł z terminem spłaty do dnia 30.06.2026 r. Aneks nr 2 /320 z dnia 27.10.2015 r. na podstawie decyzji nr R/2646/2015 z 21 września 2015 roku wprowadza wydłużenie okresu spłaty pożyczki wrakowej do 30 września 2031 roku oraz zmniejszenia rat pożyczki począwszy od 30 września 2015 roku. Zmiana spłaty wysokości rat kapitałowych wprowadza następny aneks nr 3. Decyzją nr R2244/2023 z dnia 26.05.2023 r. pożyczka zabezpieczona jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową na kwotę aktualnego zadłużenia oraz podpisane zostało notarialne oświadczenie o poddaniu się egzekucji zgodnie z art.777 par.1, pkt. 5
- Umowa pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nr 160/2019/Wn14/ow-ki-ys/P z dnia 8.05.2019 r. (inwestycyjna) na uzupełnienie wkładu własnego Beneficjenta w realizację przedsięwzięcia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, zadanie: Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Olsztyn etap I”. Kwota pożyczki zgodnie z Aneksem nr 1 /719 z dnia 22.06.2021 r. 13,5 mln zł z terminem spłaty do dnia 20.12.2034 r. W dniu 22.12.2022 r podpisany został aneks nr 2/2022 zwiększający kwotę pożyczki o 5 mln zł. Pożyczka zabezpieczona jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową na kwotę aktualnego zadłużenia.

Na koniec 2023 roku Spółka posiadała następujące zobowiązania z tytułu zaciągniętych pożyczek:

tabela 6

Salda pożyczek na dzień 31.12.2023 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Wielkość zaciągniętej pożyczki	Zadłużenie wg. stanu na dzień 31.12.2023r.	Termin spłaty
Pożyczka wrakowa	95 879 694,47	36 857 132,72	2031 rok
Pożyczka inwestycyjna 160/2019	18 500 000,00	16 230 397,36	2034 rok

Źródło: opracowanie własne.

PWiK jest stroną następujących długoterminowych kredytów inwestycyjnych:

1. Umowa z PKO BP SA nr 68102035410000599600901538 z dnia 11.12.2017 r. na częściowe finansowanie wykupu na własność nieruchomości gruntowych będących w użytkowaniu wieczystym o powierzchni 34,7786 ha położonych na terenie gminy Olsztyn - obręb 156 działka nr 2/1,2/2 dla której prowadzone przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych, są księgi wieczyste: KW nr OL10/00163161/9 oraz KW nr OL10/00110916/1 („Inwestycja”). Kwota kredytu z umowy wynosiła 13 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2032 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 19,5 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.
2. Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego nr 19/0912 z 22 marca 2019 roku na finansowanie budowy budynku pogotowia wodno-kanalizacyjnego na terenie bazy przy ul. Oficerskiej 16 A. Kwota kredytu wynosi 13 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2033 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 19,5 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.
3. Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego nr 20/4147 z 30 października 2020 r. na finansowanie zadań realizowanych zgodnie z planem inwestycyjnym na lata 2020/2021. Kwota kredytu wynosi 12 mln zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do 2030 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 18 mln zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.
4. Umowa z Bankiem Gospodarstwa Krajowego nr 20/4940 z 21 grudnia 2020 r. na sfinansowanie wykupu na własność od Gminy Olsztyn nieruchomości gruntowych, będących w użytkowaniu wieczystym Spółki. Kwota kredytu wynosi 7 596 929,00 zł. Umowa przewiduje spłatę zobowiązania do września 2027 roku. Kredyt zabezpieczony jest wekslem „in blanco” wraz z deklaracją wekslową oraz hipoteką umowną łączną do kwoty 11 395 393,50 zł ustanowioną na nieruchomościach będących przedmiotem finansowania.

Na koniec 2023 roku Spółka posiadała następujące zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu:

tabela 7

Saldo kredytu na dzień 31.12.2023 r. (w zł)

Wyszczególnienie	Wielkość zaciągniętego kredytu	Zadłużenie wg. stanu na dzień 31.12.2023 r.	Termin spłaty
Kredyt BGK 20/4940	7 596 929,00	4 555 766,46	2027 rok
Kredyt BGK 20/4147	11 456 682,21	9 373 857,39	2030 rok
Kredyt inwestycyjny PKO BP	13 000 000,00	7 583 500,00	2032 rok
Kredyt inwestycyjny BGK 19/0912	13 000 000,00	9 579 759,65	2033 rok

Źródło: opracowanie własne.

3. Poręczenia i gwarancje

W 2023 roku Spółka nie udzielała poręczeń i gwarancji.

4. Sytuacja finansowa Spółki

Za 2023 rok Spółka uzyskała przychody ogółem (wg ksiąg rachunkowych) w kwocie 123 579,1 tys. zł i były one wyższe o 9 326,4 tys. zł, tj. o 8,2% od przychodów osiągniętych w 2022 roku. Głównym źródłem przychodów były przychody ze sprzedaży. W 2023 roku przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi zostały zrealizowane na kwotę 114 636,2 tys. zł i są one o 7 247 tys. zł, tj. o 6,7% wyższe od przychodów uzyskanych w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wyższe przychody są efektem realizacji zastępczego montażu urządzeń pomiarowych na granicy z sąsiednimi gminami. Jednakże część należności przysługujących Spółce jest kwestionowana przez niektóre gminy, czego odzwierciedleniem są utworzone odpisy aktualizacyjne na kwotę 6 479,3 tys. zł, uwidocznione w pozostałych kosztach operacyjnych.

tabela 8

Zestawienie przychodów w latach 2019 - 2023
z podziałem na poszczególne rodzaje działalności (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Przychody ze sprzedaży, w tym	90 599,0	93 546,9	97 766,7	107 389,2	114 636,2
Przychody z tytułu dostawy wody i odbioru ścieków	89 351,5	92 645,6	95 444,7	103 974,2	110 788,6
Przychody z działalności pomocniczej i robót odpłatnych	1 174,4	810,3	2 210,3	3 309,0	3 702,2
Przychody z usług mieszkaniowych	59,3	57,8	58,5	75,0	87,3
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	13,8	33,2	53,2	31,1	58,1
Pozostałe przychody operacyjne	3 531,1	4 454,8	4 297,4	5 752,1	8 074,7
Przychody finansowe	359,0	247,5	414,3	1 111,4	868,1
Przychody ogółem	94 489,1	98 249,2	102 478,4	114 252,7	123 579,1
Przyrost (2019=100%)	100%	104%	108%	121%	131%

Źródło: opracowanie własne.

W 2023 roku przychody ze sprzedaży stanowiły 92,8% całości przychodów. Inne źródła przychodów to:

- pozostałe przychody operacyjne 8 074,7 tys. zł (6,5%),
- przychody finansowe 868,1 tys. zł (0,7%).

Pozostałe przychody operacyjne to przede wszystkim kwoty pochodzące z rozliczenia dotacji, pozyskanych z Unii Europejskiej na realizację inwestycji, proporcjonalnie do amortyzacji środków trwałych nimi sfinansowanych (4 295,6 tys. zł), sprzedaż praw majątkowych (1 665,9 tys. zł) oraz rozwiązywania rezerw na zobowiązania (1 633,0 tys. zł).

Na przychody finansowe składały się przede wszystkim kwoty odsetek (682,7 tys. zł).

W celu osiągnięcia przychodów Spółka poniosła koszty w kwocie 139 459,0 tys. zł. Są one o 15 242,1 tys. zł, tj. o 12,3% wyższe od kosztów poniesionych w 2022 roku, na co wpłynęła drastyczna zmiana warunków ekonomicznych prowadzenia działalności, w postaci znaczącego wzrostu inflacji, płacy minimalnej oraz ponadprzeciętnemu wzrostowi cen energii elektrycznej. Najwyższy udział w strukturze kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu dotyczył: wynagrodzeń (35,2%), amortyzacji środków trwałych (18,0%) oraz podatków (11,0%).

tabela 9

Zestawienie kosztów w latach 2019 - 2023
z podziałem na poszczególne rodzaje działalności (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	90 797,4	96 041,3	98 619,0	118 046,6	124 427,6
Pozostałe koszty operacyjne	1 577,3	836,3	925,6	1 169,9	10 403,0
Koszty finansowe	1 535,6	1 298,8	2 136,9	5 000,3	4 628,4
Koszty ogółem	93 910,4	98 176,4	101 681,5	124 216,9	139 459,0
Przyrost (2019=100%)	100%	105%	108%	132%	149%

Źródło: opracowanie własne.

W okresie 2019 r. - 2023 r. przychody ze sprzedaży rosły wolniej niż koszty ich uzyskania. Na przestrzeni pięciu lat przychody wzrosły o 31% natomiast koszty o 49%. Za 2023 rok działalność Spółki zamknęła się stratą netto w kwocie 15 087,1 tys. zł.

5. Sytuacja majątkowa Spółki

tabela 10

Struktura aktywów Spółki na 31.12.2023 r.

Pozycja	2023-12-31		2022-12-31		Zmiana	
	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	(%)
Wartości niematerialne	1 845,9	0,53	276,8	0,08	1 569,1	566,87
Rzeczowe aktywa trwałe	319 221,4	90,84	330 817,2	90,48	- 11 595,8	-3,51
Należności długoterminowe	-	0,00	-	0,00	-	-
Inwestycje długoterminowe	34,5	0,01	34,5	0,01	-	0,00
Długoterminowe rozliczenia	8 181,4	2,33	8 115,8	2,22	65,6	0,81
Zapasy	3 071,1	0,87	3 100,1	0,85	- 29,0	-0,94
Należności krótkoterminowe	7 418,1	2,11	9 004,9	2,46	- 1 586,8	-17,62
Inwestycje krótkoterminowe	11 057,5	3,15	13 275,3	3,63	- 2 217,8	-16,71
Krótkoterminowe rozliczenia	579,1	0,16	983,2	0,27	- 404,1	-41,10
Razem aktywa	351 409,0	100,00	365 607,8	100,00	-14 198,8	-3,88

Źródło: opracowanie własne.

Aktywa Spółki na dzień 31.12.2023 r. wyniosły 351 409,0 tys. zł i były o 14 198,8 tys. zł, tj. o 3,88% niższe niż na 31.12.2022 r. Spadek wartości aktywów trwałych w omawianym okresie nastąpił głównie za sprawą zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych o kwotę 11 595,8 tys. zł. Spadek wartości aktywów trwałych, świadczący o ograniczeniu realizacji zadań inwestycyjnych.

Aktywa obrotowe na koniec 2023 roku wyniosły 22 125,7 tys. zł i były o 4 237,7 tys. zł, tj. o 16,1%, niższe niż 31 grudnia 2022 r. W aktywach obrotowych spadły należności krótkoterminowe o kwotę 1 586,8 tys. zł, w tym należności od pozostałych jednostek z tytułu dostaw i usług z okresem spłaty do 12 miesięcy o 1 386,1 tys. zł, przy równoczesnym spadku inwestycji krótkoterminowych o 2 217,8 tys. zł. Niższe wartości najbardziej płynnych składników aktywów obrotowych w stosunku do roku 2022 świadczą o zmniejszających się możliwościach finansowych Spółki.

W ogólnej strukturze aktywów Spółki, podobnie jak w latach ubiegłych, przeważały aktywa trwałe. Ich udział wzrósł w 2023 z poziomu 92,8% do 93,7%. Największy udział w sumie aktywów na dzień 31 grudnia 2023 roku miały rzeczowe aktywa trwałe (90,84%), inwestycje krótkoterminowe (3,15%) oraz należności krótkoterminowe (2,11%). Kapitałochłonność branży powoduje utrzymujące się na wysokim poziomie koszty stałe prowadzonej działalności oraz niską elastyczność wobec zmian koniunktury gospodarczej.

tabela 11

Struktura pasywów Spółki na 31.12.2023r.

Pozycja	2023-12-31		2022-12-31		Zmiana	
	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	struktura (%)	w tys. zł	(%)
Kapitał własny	155 567,8	44,27	170 654,9	46,68	- 15 087,1	-8,84
Rezerwy na zobowiązania	12 296,9	3,50	10 363,8	2,83	1 933,1	18,65
Zobowiązania długoterminowe	85 432,6	24,31	84 343,4	23,07	1 089,2	1,29
Zobowiązania krótkoterminowe	19 868,4	5,65	25 066,5	6,86	- 5 198,1	-20,74
Rozliczenia międzyokresowe	78 243,3	22,27	75 179,2	20,56	3 064,1	4,08
Razem pasywa	351 409,0	100,00	365 607,8	100,00	-14 198,8	-3,88

Źródło: opracowanie własne.

Po stronie pasywów (źródeł finansowania) kapitał własny na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 155 567,8 tys. zł i spadł w stosunku do roku 2022 o 15 087,1 tys. zł, tj. o 8,84% w wyniku wystąpienia straty za okres obrotowy.

Zobowiązania krótkoterminowe spadły z poziomu 25 066,5 tys. zł odnotowanego w 2022 roku do poziomu 19 868,4 tys. zł (tj. o 20,74%) wykazanego na dzień 31 grudnia 2023 r., głównie w wyniku spadku zobowiązań wobec pozostałych jednostek z tytułu kredytów i pożyczek o 4 181,0 tys. zł oraz innych o 2 150,8 tys. zł.

W analizowanym okresie w wyniku otrzymania dotacji wzrosły rozliczenia międzyokresowe do kwoty 78 243,3 tys. zł, czyli o 4,08% w stosunku do stanu z grudnia 2022 roku.

Pozycjami o największym udziale w pasywach na 31 grudnia 2023 r. były: kapitał własny i zobowiązania długoterminowe, z udziałem w pasywach na poziomie odpowiednio: 44,3% i 24,3%.

Efektom omówionych powyżej zmian był spadek sumy bilansowej na koniec 2023 roku o 14 198,8. zł, tj. o 3,88% w porównaniu z końcem 2022 r. Na koniec 2023 roku aktywa Spółki w 44,3% sfinansowane były kapitałami własnymi a w 55,7% zobowiązaniami.

6. Przepływy pieniężne

tabela 12

Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych Spółki (w tys. zł)

Pozycja	2023 r.	2022 r.	2021 r.	2020 r.	2019 r.
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	13 209,4	13 290,0	22 654,7	20 216,4	19 463,0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 12 738,6	- 17 183,8	- 26 424,1	- 48 953,1	- 21 778,3
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 1 555,6	764,8	9 894,7	26 061,7	3 499,5
Przepływy pieniężne netto razem	- 1 084,8	- 3 129,0	6 125,3	- 2 675,0	1 184,2
Stan środków pieniężnych na początku roku	12 142,3	15 271,3	9 146,0	11 821,0	10 636,9
Stan środków pieniężnych na koniec roku	11 057,5	12 142,3	15 271,3	9 146,0	11 821,0

Źródło: opracowanie własne.

Działalność operacyjna w 2023 roku wygenerowała dodatnie przepływy pieniężne w wysokości 13,2 mln zł. Były one niższe o 0,1 mln zł w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., a wynikało to przede wszystkim z poniesionej straty finansowej.

W roku 2023 wygospodarowane w działalności operacyjnej środki, jak również te skumulowane na koncie wykorzystano na inwestycje oraz spłatę zadłużenia finansowego.

Stan środków pieniężnych na koniec roku wyniósł 11,1 mln. zł.

7. Wskaźniki ekonomiczne

tabela 13

Wskaźniki ekonomiczne

Wskaźnik	Treść ekonomiczna	2023 r.	2022 r.
Rentowność majątku (ROA) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przeciętny stan aktywów majątkowych	-4,21	-2,63
Rentowność kapitału własnego (ROE) (%)	<u>wynik finansowy netto</u> średnioroczny stan kapitału własnego	-9,25	-5,50
Zyskowność netto sprzedaży (%)	<u>wynik finansowy netto</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	-13,16	-8,98
Stopa zadłużenia (%)	<u>zobowiązania ogółem</u> suma pasywów bilansu	55,73	53,32
Wskaźnik płynności bieżącej	<u>aktywa obrotowe ogółem</u> zobowiązania krótkoterminowe	1,11	1,05
Wskaźnik płynności szybkiej	<u>aktywa obrotowe ogółem – zapasy</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,96	0,93
Wskaźnik płynności gotówkowej	<u>inwestycje krótkoterminowe</u> zobowiązania krótkoterminowe	0,56	0,53
Szybkość obrotu należności (w dniach)	<u>należności z tyt. dostaw i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.	23,00	24,00
Szybkość obrotu zapasami (w dniach)	<u>zapasy średni stan x liczba dni w okresie</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	9,00	8,00
Szybkość spłaty zobowiązań (w dniach)	<u>zobowiąz. z tyt. dost. i usług (śr.stan x liczba dni w okres.)</u> koszt własny sprzedanych produktów, towarów i mater.	10,00	9,00

Źródło: opracowanie własne.

Wartość obliczonych, na podstawie wyników finansowych Spółki, wskaźników rentowności była w 2023 roku niższa aniżeli w roku poprzednim, ze względu na poniesioną przez Spółkę stratę.

W Spółce w roku 2023 zarówno wskaźnik płynności bieżącej, jak i wskaźnik szybkiej płynności uplasowały się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. Wartość wskaźników znajduje się na poziomie oznaczającym możliwość pojawienia się problemów z bieżącym, terminowym regulowaniem zobowiązań.

W 2023 roku Spółka zanotowała wzrost wskaźnika zadłużenia w stosunku do 2022 roku. Wzrosło zaangażowanie kapitału obcego w finansowaniu Spółki.

Okres windykacji należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług obniżył się w stosunku do roku poprzedniego o 1 dzień i wynosi 23 dni. Należy zaznaczyć, że Spółka minimalizuje ryzyko nieściągalności należności poprzez ich ściśle monitorowanie. Cykl płatności zobowiązań krótkoterminowych wydłużył się o 1 dzień. Cykl rotacji zapasów dni na koniec 2023 roku wyniósł 10 dni.

VIII. SZCZEGÓLNE ZDARZENIA

1. Od 1 sierpnia 2021 r. obowiązują zmienione opłaty za wodę i ścieki w wysokości określonej Decyzją BI.RZT.70.206.2021 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku z 23.07.2021 r. zatwierdzającą taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta Olsztyna na okres 3 lat. Z uwagi na niewystarczające środki wynikające z obowiązujących stawek i opłat Spółka 24.10.2023 r. wystąpiła do organu regulacyjnego z wnioskiem o:
  - skrócenie okresu obowiązywania taryfy zatwierdzonej decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Białymstoku z dnia 13 lipca 2021 r., znak: BI.RZT.70.206.2021;
  - zatwierdzenie nowej taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta Olsztyn.Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Białymstoku 19.01.2024 r. wydał decyzję odmowną, od której Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie złożyło odwołanie do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie.
2. Uwzględniając ograniczenia wynikające z restrykcyjnej polityki Regulatora powstrzymującej wzrost taryf za wodę i ścieki oraz trudną sytuacją gospodarczą w kraju zgodnie z wnioskiem do decyzji Zarządu Spółki nr 051/2023 w dniu 14.02.2023 r. został przyjęty plan oszczędnościowy, w którym ograniczono wydatkowanie środków w następujących kategoriach:
  - eksploatacja – zawiera działania mające na celu zmniejszenie wartości i ilości dokonywanych zakupów, korzystanie z dostępnych materiałów oraz poszukiwanie obszarów funkcjonowania przedsiębiorstwa, w których może nastąpić redukcja kosztów eksploatacyjnych;
  - inwestycje – ograniczenie realizacji zadań modernizacyjnych i rozwojowych do tych, na które Spółka pozyskała finansowanie zewnętrzne, są w trakcie realizacji, bądź ich wykonanie wynika z podpisanych zobowiązań oraz sprzedaż zbędnego majątku;
  - remonty – zmniejszenie wartości remontów systemem zleconym do minimum, skorygowanie ilości zadań remontowych w systemie gospodarczym;

- organizacyjno – prawne – wprowadzenie zmian w organizacji pracy oraz weryfikacja obciążenia majątku pod kątem prawnym.
3. W dniu 11.12.2023 r. Instytucja Wdrażająca II oś priorytetową Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 dokonała ostatecznego rozliczenia i zatwierdzenia wniosku o płatność końcową projektu pn.: „*Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Olsztyn - etap I*”, realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie nr POIS.02.03.00-00-0107/17-00 z dnia 23.04.2018r. ze zm. Beneficjentem wiodącym projektu było PWiK Sp. z o.o., które zrealizowało 12 zadań projektowych, zaś podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków: Gmina Dywity – 3 zadania, Gmina Giętrwałd – 2 zadania. Projekt został rozliczony na kwoty:
- wartość ogółem (w tym VAT): 91 984 289,49 zł;
  - wydatki kwalifikowane: 56 094 608,93 zł;
  - dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności: 47 680 417,58 zł.
- Uzyskane dofinansowanie unijne pozwoliło Spółce na realizację takich zadań jak:
- Budowa kolektora "Centralnego bis" w ul. Leśnej;
  - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Mroza;
  - Renowacja kolektora C na odcinku od al. Gelsenkirchen do ul. Pieniężnego;
  - Budowa punktu zrzutu nieczystości z beczek asenizacyjnych na oczyszczalni ścieków Łyna;
  - Budowa systemu monitoringu obiektów wodno-ściekowych na terenie Olsztyna;
  - Dostawa i wdrożenie systemu informacji geograficznej (GIS) miasta Olsztyna wraz z usługą utrzymania systemu;
  - Zakup urządzeń do wykrywania sieci, uzbrojenia terenu oraz lokalizacji wycieków;
  - Budowa magistrali wodociągowej w al. Wojska Polskiego do os. Podleśna do granicy gminy Dywity;
  - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Piłsudskiego w Olsztynie;
  - Modernizacja i rozbudowa przepompowni P-10;
  - Odtworzenie przepompowni ścieków P - 4 przy ul. Bałtyckiej w Olsztynie.
4. W dniu 29.09.2023r. Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2014-2020 dokonała ostatecznego rozliczenia i zatwierdzenia wniosku o płatność końcową projektu pn.: „*Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie*”, realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPWM.03.01.00-28-0015/19-00 z dnia 03.10.2019r. ze zm. Projekt został rozliczony na kwoty:
- wartość ogółem (w tym VAT): 4 062 797,60 zł;
  - wydatki kwalifikowane: 2 899 043,00 zł;
  - dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 2 464 186,55 zł.
- Projekt obejmował budowę nowoczesnego Zintegrowanego Systemu Informatycznego, platformy e-BOK dla klientów Spółki oraz systemu telemetrycznego na osiedlu Dajtki w Olsztynie. Budowa ZSI umożliwiła pełną integrację wszystkich obszarów zarządzania w przedsiębiorstwie oraz skuteczne prowadzenie i nadzorowanie procesów realizowanych w organizacji i otoczeniu zewnętrznym. Platforma e-BOK pozwoliła na wprowadzenie usług publicznych udostępnionych on-line o wysokim stopniu dojrzałości oraz łatwe zarządzanie indywidualnym kontem klienta w każdym czasie i z dowolnego miejsca. Budowa systemu telemetrycznego umożliwiła zdalne i regularne pozyskiwanie danych pomiarowych, szybką identyfikację i diagnostykę oraz zdalne przesyłanie danych do ZSI.

5. Od listopada 2019 r. pracownicy Spółki uczestniczą w programie Pracowniczych Planów Kapitałowych. Podstawowa wpłata pracownika wynosi 2,0 % wynagrodzenia brutto, wpłata pracodawcy wynosi 4 % (za rok 2023 odprowadzono 961,4 tys. zł). W programie uczestniczy ok. 62 % załogi, obsługę programu prowadzi PKO TFI S.A. z siedzibą w Warszawie.
6. W 2023 r. agregaty biogazowe wyprodukowały 3 258,89 MWh energii elektrycznej na kwotę 2 400 tys. zł , co stanowiło 36,61% całkowitej zużytej energii elektrycznej na oczyszczalni ścieków.
7. W ramach współpracy z wyższymi uczelniami, w tym UWM w Olsztynie oraz olsztyńskimi szkołami średnimi, Spółka umożliwia uczniom i studentom odbywanie kierunkowych praktyk zawodowych. W 2023 r. trzech uczniów branżowej szkoły zawodowej podjęło zatrudnienie w Spółce jako pracownicy młodociani w zawodzie: „monter sieci i instalacji sanitarnych”. Spółka otrzymuje z OHP częściową refundację kosztów ponoszonych na przygotowanie zawodowe młodocianych.
8. W 2023 roku przeprowadzono dwa audyty wewnętrzne i przegląd przez kierownictwo zapisów Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, wdrożonego w Spółce w 2003 roku, w którym oceniano jego funkcjonowanie. W dniach 26-28.06.2023 r. odbył się w Spółce II audyt nadzoru przeprowadzony przez Jednostkę Certyfikującą TUV NORD Polska Sp. z o.o. Niezgodności nie stwierdzono.
9. 26.05.2023 r. w Dziale Jakości Wody i Ścieków przeprowadzono planowany zewnętrzny audit Polskiego Centrum Akredytacji, ocena odbyła się na miejscu. Auditorzy PCA dokonali planowanej oceny w nadzorze z rozszerzeniem, uaktualnieniem na wniosek Laboratorium zakresu akredytacji. Oceniający zespół Auditorów Polskiego Centrum Akredytacji sprawdzał jak Laboratorium utrzymuje system zarządzania umożliwiający spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 zgodnie z opcją A. Ocenie podlegał wdrożony System Zarządzania wg PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02, badania mikrobiologiczne, pobieranie próbek wody do badań mikrobiologicznych, badania fizykochemiczne ścieków i osadów ściekowych. Auditorzy PCA ocenili kompetencje laboratorium do wykonywania badań zamieszczonych w dotychczasowym zakresie akredytacji oraz badania zgłoszone we wniosku Laboratorium o rozszerzenie, uaktualnienie zakresu badań chemicznych wody do spożycia przez ludzi oraz ścieków. Na podstawie wyników oceny w procesie nadzoru, Certyfikat Akredytacji Nr AB 1128 oraz Kontrakt nr AB 1128 pozostaje bez zmian. 15 czerwca 2023 r. roku PCA zatwierdziło piętnaste wydanie Zakresu Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 1128. Zakres obejmuje 9 badań mikrobiologicznych wody, 17 badań fizykochemicznych wody, 13 badań ścieków i 1 badanie osadów ściekowych.
10. W 2023 roku nie odnotowano skażeń wody oraz sytuacji niebezpiecznych na oczyszczalni.

IX. SKARGI, WNIOSKI, REKLAMACJE I KONTROLE

W 2023 r. Zarząd Spółki rozpatrywał wniesione przez odbiorców usług:

1. 6 wniosków, z czego jeden uznano za zasadny. Wniosek zasadny dotyczył rozłożenia należności wynikającej z faktury na raty.
2. 6 reklamacji, z czego 2 uznano za zasadne. Dotyczyły one: zastosowania niewłaściwej stawki opłaty za ścieki dowożone w okresie zmiany ceny (fakturę skorygowano) oraz wysokich wskazań zużycia wody po wymianie wodomierza. Wodomierz wymieniono, wskazania wróciły do normy, fakturę skorygowano.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku w Spółce zostały przeprowadzone cztery kontrole zewnętrzne:

1. W dniu 24.02.2023 r. Archiwum Państwowe w Olsztynie dokonało kontroli stanu realizacji zadań związanych z przechowywaniem, zabezpieczeniem i ewidencjonowaniem państwowego zasobu archiwalnego. W ramach przeprowadzonej kontroli wydano 2 zalecenia, a o ich realizacji, poinformowano organ pismami z 29.03.2023 r. oraz 31.08.2023 r.
2. W okresie 29.03-14.04.2023 r. Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Olsztynie dokonał kontroli eksploatacji miejskiej oczyszczalni ścieków „Łyna” w Olsztynie w zakresie przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych dotyczących ochrony środowiska.

Wydano zarządzenie pokontrolne zawierające 6 naruszeń, na które przesłano w dniu 8.08.2023 r. informację o realizacji zaleceń pokontrolnych.

3. Wydział Nadzoru i Koordynacji Wydziału Zamiejscowego w Olsztynie Okręgowego Urzędu Miar w Gdańsku w dniach 24.05-25.05.2023 r. przeprowadził kontrolę w zakresie: przestrzegania obowiązku stosowania legalnych jednostek miar podczas użytkowania przyrządów pomiarowych, wykonywania pomiarów i wyrażania wartości wielkości fizycznych; sprawdzania spełnienia wymagań przez przyrządy pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej, wprowadzone do obrotu lub użytkowania, stosowane albo przechowywane w stanie gotowości do użycia, w dziedzinach o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy; sprawdzania posiadania przez użytkowników przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej ważnych dowodów tej kontroli; przestrzegania spełniania warunków właściwego stosowania przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej.

Wydano jedno zalecenie pokontrolne. Informację o sposobie wykonaniu nakazów przekazano 1.07.2023 r.

4. Wydział Kontroli Podatników Składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie w dniach: 20-23.06.2023 r., 26-27.06.2023 r., 3-5.07.2023 r., 28.07.2023 r., 31.07.2023 r. sprawdzał: prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego; ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu; prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe; wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych; prawidłowość i rzetelność danych przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we wniosku o świadczenie postojowe na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; prawidłowość i rzetelność danych przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we wniosku o zwolnienie z obowiązku opłacania składek złożonego na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Zgodnie z ustaleniami wykazanymi w Protokole kontroli dokonano w dniach 16-17.08.2023 r. drobnych korekt deklaracji rozliczeniowych ZUS.

X. INFORMACJA O PRZEWIDYWANYM ROZWOJU SPÓŁKI

Dnia 23.07.2021 r. decyzją BI.RZT.70.206.2021 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zatwierdzono taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie Miasta Olsztyna na okres 3 lat. Nowe stawki taryfowe obowiązują od 1 sierpnia 2021 r. Wodociągi Olsztyńskie ze względu na brak pokrycia ponoszonych kosztów w obecnie obowiązującej taryfie przyjęły z jednej strony plan oszczędnościowy mający na celu ograniczenie wydatków do niezbędnego minimum, a z drugiej strony wystąpiły dwukrotnie do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku z wnioskiem o skrócenie obowiązujących taryf i zatwierdzenie nowych stawek i opłat. Jednakże w ocenie Regulatora Spółka niewystarczająco udowodniła zmianę warunków ekonomicznych i obydwie wnioski zostały rozpatrzone negatywnie.

Wodociągi Olsztyńskie nie zgadzają się ze stanowiskiem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku. W ocenie Spółki prowadzone przez organ działania są działaniami pozornymi, które mają na celu blokowanie urealnienia taryf za wodę i ścieki w imię ochrony interesu odbiorców bez zapewnienia przedsiębiorstwu niezbędnych przychodów w celu realizacji podstawowych obowiązków. W związku z powyższym Spółka złożyła odwołanie od decyzji administracyjnej z dnia 19.01.2024 r. o sygn. BI.RZT.70.74.2023 do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W roku 2024 upływa termin obowiązywania zatwierdzonej w 2021 roku taryfy i Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie planuje złożenie nowego wniosku dotyczącego kolejnego 36-cio miesięcznego okresu taryfowego.

Zgodnie z Uchwałą Nr LXIX/1052/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie aktualizacji *Wieloletniego planu modernizacji i rozwoju urzędów wodociągowych i urzędów kanalizacyjnych Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie na lata 2024-2027* w roku 2024 Spółka planuje przeznaczyć na realizację zadań inwestycyjnych 16 756 tys. zł.

W 2024 roku Spółka, w miarę posiadanych środków, będzie realizowała kierunki zapisane w „Strategii firmy do roku 2025”. Olsztyńskie Wodociągi planują dalsze doskonalenie procesów pozyskiwania, uzdatniania i zaopatrywania w wodę oraz odbioru i oczyszczania ścieków, jak również podjęcie zadania powierzonego przez Gminę Olsztyn w zakresie eksploatacji kanalizacji deszczowej. Działalność ta jest ściśle powiązana z przestrzeganiem uregulowań prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ma na celu monitorowanie uzyskiwanych efektów. Cele te wpisują się w „Strategię rozwoju Miasta - Olsztyn 2030+” uchwaloną przez Radę Miasta Olsztyna w dniu 28 września 2022 r. (Uchwała Nr LI/816/22), a także w strategię rozwoju województwa: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.” (Uchwała nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.).

Spółka planuje dalsze doskonalenie procesów pozyskiwania, uzdatniania i zaopatrywania w wodę oraz odbioru i oczyszczania ścieków w celu spełnienia wymagań, potrzeb i oczekiwań klientów poprzez m.in. modernizację systemów wodociągowo-kanalizacyjnych. Działalność ta jest ściśle powiązana z przestrzeganiem uregulowań prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ma na celu monitorowanie uzyskiwanych efektów. Planowane inwestycje z jednej strony służą podniesieniu standardów jakości, z drugiej strony wynikają z potrzeby utrzymania opłat dla odbiorców na poziomie możliwym do przyjęcia w kategoriach społecznych i politycznych.

XI. OPIS ISTOTNYCH CZYNNIKÓW RYZYKA I ZAGROŻEŃ

1. Kalkulacja taryf. Głównym źródłem przychodów Spółki są opłaty wnoszone z tytułu usług za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, na mocy decyzji BI.RZT.70.206.2021 z 23.07.2021 r. Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Stawki taryfowe obowiązują od 1 sierpnia 2021 r.

Mając na uwadze obecną sytuację finansową Spółki, warunki gospodarcze w kraju oraz fakt, iż poziom taryf decyduje o możliwości uzyskania przychodów pokrywających ponoszone uzasadnione koszty wraz ze zwrotem zaangażowanego kapitału, Spółka zgodnie z art. 24j ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, dwukrotnie wystąpiła z wnioskiem o skrócenie obowiązującej taryfy i zatwierdzenia nowej. W obu przypadkach otrzymano decyzję odmowną, od której odwołano się do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W roku 2024 kończy się bieg 3-letniego okresu obowiązywania stawek i opłat zatwierdzonych przez organ regulacyjny, w związku z czym Spółka planuje złożenie kolejnego wniosku taryfowego w trybie zwyczajnym. W obliczu dyskryminacyjnej polityki Wód Polskich należy przyjąć, że proces zatwierdzenia wniosku na oczekiwanym poziomie będzie utrudniony.
2. Ryzyko związane z sytuacją makroekonomiczną w Polsce. Na realizację założonych celów strategicznych i osiągane przez Spółkę wyniki finansowe oddziałują między innymi czynniki makroekonomiczne, których wpływ jest niezależny od działań Spółki. Do tych czynników zaliczyć można: inflację, ogólną kondycję polskiej gospodarki, zmiany sytuacji gospodarczej, politykę podatkową, wzrost stóp procentowych. Zmiany wskaźników makroekonomicznych mogą wpłynąć na zmniejszenie planowanych przychodów, bądź na zwiększenie kosztów działalności.
3. Ryzyko związane z uzyskiwanymi przez Spółkę wynikami finansowymi oraz z możliwością finansowania dalszego rozwoju. Realizacja założonej przez Spółkę strategii bez zatwierdzenia przez Regulatora wniosku taryfowego na oczekiwanym poziomie będzie zagrożona. W obliczu wyzwań stawianych przed branżą związanych z realizacją wymogów dyrektywy ściekowej, w tym realizacji założeń VI edycji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, wymogów związanych z dyrektywą jakości wody i innymi zmianami przepisów wodociągi olsztyńskie będą zmuszone w kolejnych latach zainwestować ponad 100 000 tys. zł modernizując m.in. system napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych w oczyszczalni ścieków. Planowana wartość realizacji tego zadania to 70 530 tys. zł. Spółka przy słabych wynikach finansowych, obniżonych wskaźnikach płynności oraz przy bardzo niskich wskaźnikach zdolności kredytowej nie będzie w stanie realizować tych koniecznych i potrzebnych inwestycji. Nie będzie również w stanie pozyskać finansowania zewnętrznego, a tym bardziej nie wygeneruje tyle środków, aby pokryć wkład własny wymagany przy finansowaniu unijnym.
4. Ryzyko braku realizacji Wieloletniego Planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych PWiK Sp. z o.o. na lata 2024-2027. Brak zatwierdzenia taryf na wnioskowanym poziomie może spowodować, że Spółka przy słabych wynikach finansowych, obniżonych wskaźnikach płynności oraz przy bardzo niskich wskaźnikach zdolności kredytowej nie będzie w stanie realizować inwestycji zawartych

w *Planie* zatwierdzonym przez Radę Miasta. Wiąże się to z ryzykiem degradacji istniejącej infrastruktury krytycznej. W związku z powyższym, może to doprowadzić do konieczności udzielenia przez Gminę Olsztyn dofinansowania, gwarancji lub poręczeń kredytowych w procesie realizacji zaplanowanych zadań.

5. Ryzyko zmiennego otoczenia prawnego. Przepisy prawa, jego interpretacje oraz praktyka stosowania ulegają w Polsce dość częstym zmianom. W odniesieniu do Spółki, negatywne konsekwencje mogą wywołać zwłaszcza zmiany w zakresie prawa wodnego, prawa podatkowego i ochrony środowiska.
6. Niepewność osiągnięcia sprzedaży na poziomie prognozowanego popytu. Popyt kształtowany jest przez czynniki niezależne od decyzji przedsiębiorstwa (czynniki zewnętrzne). Wpływ na popyt będą miały czynniki makroekonomiczne, tj. koniunktura gospodarcza, poziom stóp procentowych, wielkość bezrobocia, pogoda, jak również prawo miejscowe. Osiągnięcie aktualnego poziomu sprzedaży wody i ścieków w kolejnych latach stanowić będzie bardzo duże wyzwanie stojące przed Spółką.
7. Ryzyko operacyjne związane z niebezpieczeństwem niepokrycia kosztów Spółki uzyskanymi przychodami. Wynika ono z wysokiego udziału kosztów stałych w kosztach operacyjnych ogółem. W Spółce, podobnie jak we wszystkich przedsiębiorstwach wodociągowo-kanalizacyjnych, na trwałe wpisany jest wysoki udział kosztów stałych w kosztach ogółem. Im wyższy udział kosztów stałych tym większa wrażliwość wyniku na działalności podstawowej na wahania przychodów ze sprzedaży.

XII. INNE INFORMACJE

W roku 2019 na mocy Uchwały nr 6/19 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie z dnia 20 lutego 2019 r. (z póź. zm. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie Uchwała Nr 29/20 z dnia 30 grudnia 2020 r.) Spółka powierzyła Członkom Zarządu świadczenie usług zarządzania na warunkach określonych w odrębnych umowach. Zgodnie z zawartymi umowami Członkom Zarządu ustalono następujące cele zarządcze:

- ekonomiczno-finansowy,
  - terminowość realizacji zadań,
  - techniczno-rozwojowy,
  - techniczno-efektywnościowy,
- które zostały zrealizowane zgodnie z planem.

XIII. POZOSTAŁE INFORMACJE WYMAGANE

Zgodnie z art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości sprawozdanie Zarządu z działalności powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej Spółki. Poniżej zamieszczono nieomówione wcześniej wymagane informacje.

Art. 49 ust.2 pkt 3)

Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Spółka nie prowadzi działalności badawczo-rozwojowej.

Art. 49 ust.2 pkt 5)

Nabycie udziałów własnych, a w szczególności cel ich nabycia, liczba i wartość nominalna ze wskazaniem, jaką część kapitału zakładowego reprezentują, cena nabycia oraz cena sprzedaży tych akcji w przypadku ich zbycia.

W 2023 roku Spółka nie nabywała, ani nie sprzedawała udziałów własnych

Art. 49 ust.2 pkt 6)

Posiadane przez jednostkę oddziały (zakłady)

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Olsztyn, 6.03.2024 r.